

10 motius per seguir reclamant

“Cada ciència, la seva matèria de modalitat”

Valoracions de la Plataforma “*Ciències en Perill*” sobre la nova proposta de modificació curricular del Departament d'Educació i Formació Professional per a 1r de batxillerat

14 de Gener de 2025

Què proposa ara el Departament per a 1r de batxillerat?

El dia 9 de gener de 2025 el Departament d'Educació i Formació Professional va convocar la Plataforma "*Ciències en Perill*" a una reunió, juntament amb membres de la majoria de societats científiques de l'Institut d'Estudis Catalans, d'alguns col·legis professionals i d'altres col·lectius de docents i acadèmics. Per part del Departament van assistir a la trobada la Consellera d'Educació i FP (Hble. Sra. Esther Niubó Cidoncha), qui va rebre i donar la benvinguda als assistents; la Secretària de Millora Educativa (Sra. Josefa Beltran Bertomeu), que era qui la convocava; la Directora general d'Innovació, Digitalització i Currículum (Sra. Mercè Andreu i Rosés), i tres tècniques docents d'aquesta direcció general. A la reunió es va presentar i es va valorar una nova proposta per a l'ordenació del currículum de 1r de batxillerat, després que es desestimés el plantejament inicial publicat el 13 de desembre de 2024. Prèviament, el mateix dia, l'administració ja havia presentat la proposta davant les Juntes de Directors i la Inspecció educativa, i la Consellera l'havia fet pública als mitjans de comunicació.

El Departament va ajornar l'aplicació dels canvis per al currículum de batxillerat al curs 2026/2027, amb la intenció de donar temps a un procés de diàleg amb els diferents agents de la comunitat educativa i acadèmica. Va insistir, però, que la seva fita era la d'homologar el desplegament del currículum a Catalunya amb la llei estatal i que això exigia la fusió de les matèries de Física i Química i Biologia i Geologia i Ciències Ambientals a 1r.

En la nova proposta, les matèries de modalitat es doten de 4 hores setmanals, en detriment d'una de les tres franges actuals d'optatives, que desapareix. Les matèries de modalitat de l'àmbit científic es troben novament fusionades en Física i Química i Biologia i Geologia i Ciències Ambientals. Després de fer una comparativa curricular entre el decret català i l'estatal, el Departament va mostrar el compromís de mantenir, en la mesura del possible, el desplegament actual del currículum (malgrat no s'ajusta al que defineix la LOMLOE) i d'evitar fer més canvis a les PAU.

Per tal de garantir els aprenentatges mínims que estableix el currículum de les matèries de modalitat de l'àmbit científic (que segueixen perdent dotació horària en trobar-se agrupades) es va plantejar una franja d'optatives "altament recomanades" de 4 hores, que estarien associades a les dues matèries fusionades amb l'objectiu de complementar-les. Des dels centres, s'aconsellaria l'alumnat que les escollís de manera coherent amb les matèries de modalitat que cursi. El Departament va assegurar que, a diferència de la majoria d'optatives actuals, aquestes noves assignatures sí que disposarien de la seva concreció curricular, que encara no està definida. La segona franja d'optatives, segons la nova proposta, tindria assignada una dotació de 2 hores setmanals i inclouria optatives de centre (anuals o trimestrals).

La proposta encara es troba en un estadi força inicial i van quedar molts detalls per ampliar i molts dubtes per resoldre. El Departament va manifestar que es trobaria amb alguns dels col·lectius presents a la reunió per intentar consensuar i presentar una idea definitiva en el transcurs dels propers mesos.

Des de la plataforma "*Ciències en Perill*" vam advertir de les contradiccions i dels inconvenients que implicaria l'aplicació d'aquesta nova proposta i són també els que hem volgut resumir en aquest document.

Propostes de modificació del currículum de 1r de batxillerat del Departament d'Educació i FP pel que fa a les matèries de **l'itinerari científicotecnològic**

CURRÍCULUM ANTERIOR (LOE, 2008)

COMUNES	Llengua i Lit. Catalana [2h] Llengua i Lit. Castellana [2h] Llengua Estrangera [3h] Educació Física [2h] Filosofia i ciutadania [2h] Ciències per al món Cont. [2h]
MOD. OBL.	Matemàtiques [4h]
MODALITAT (escollir 2)	Biologia [4h] Ciències de la Terra [4h] Física [4h] Química [4h] Dibuix Tècnic [4h] Tecnologia Industrial [4h]
OPT	Optativa [4h] *

CURRÍCULUM ACTUAL (LOMLOE, 2022)

COMUNES	Llengua i Lit. Catalana [2h] Llengua i Lit. Castellana [2h] Llengua Estrangera [3h] Educació Física [2h] Filosofia [2h]
MOD. OBL.	Matemàtiques [3h]
MODAL. (escollir 2)	Biologia [3h] Geologia i CA [3h] Física [3h] Dibuix Tècnic [3h] Química [3h] Tecnologia [3h]
OPTATIVES (escollir 3)	Optativa 1 [3h] * Optativa 2 [3h] Optativa 3 [3h]

PROPOSTA MODIFICACIÓ 13/12/2024

COMUNES	Llengua i Lit. Catalana [2h] Llengua i Lit. Castellana [2h] Llengua Estrangera [3h] Educació Física [2h] Filosofia [2h]
MOD. OBL.	Matemàtiques [3h]
MODAL. (escollir 2)	Biologia i Geologia i CA [3h] Física i Química [3h] Tecnologia [3h] Dib. Tècnic [3h]
OPTATIVES (escollir 3)	Optativa 1 [3h] * Optativa 2 [3h] Optativa 3 [3h]

PROPOSTA MODIFICACIÓ 09/01/2025

COMUNES	Llengua i Lit. Catalana [2h] Llengua i Lit. Castellana [2h] Llengua Estrangera [3h] Educació Física [2h] Filosofia [2h]
MOD. OBL.	Matemàtiques [4h]
MODALITAT (escollir 2)	Biologia i Geologia i CA [4h] Física i Química [4h] Dibuix Tècnic [4h] Tecnologia [4h]
OPTATIVES (escollir 2)	Optativa "Altament Recomanada" [4h]* Optativa [2h]

* es permet l'oferta d'una matèria de modalitat en aquesta franja

Davant d'aquesta nova proposta, des de la plataforma “Ciències en Perill” plantejem els següents **10 motius per a seguir reclamant** una educació científica de qualitat:

1

Insistir en la fusió de les matèries de Biologia i Geologia i Ciències Ambientals i de Física i Química suposa una **pèrdua de dotació horària d'una hora setmanal per a cadascuna de les matèries específiques de l'àmbit científic**, que s'afegeix a la que ja es va produir en la darrera modificació curricular de 2022.

2

No és possible garantir els ensenyaments mínims que estableix el desplegament curricular de la LOMLOE amb una dotació horària inferior a l'actual per a cadascuna de les matèries específiques de l'àmbit científic. El currículum ja és ara pràcticament inabastable amb les matèries dissociades i una dotació horària superior.

3

La normativa no permet desplaçar els ensenyaments mínims de les matèries de modalitat cap a matèries optatives^[1]. Aquestes assignatures les escull l'alumnat i no es pot garantir que ho faci de manera coherent amb les matèries de modalitat que cursa. Així mateix, el fet de no haver escollit una determinada optativa a 1r no hauria de comprometre l'assoliment d'ensenyaments mínims imprescindibles per a les matèries de modalitat del segon curs o dels estudis posteriors.

4

L'oferta d'optatives depèn de cada centre, que sovint la configura a partir del seu projecte educatiu o de la dotació de personal de què disposa. Tampoc no és possible traslladar ensenyaments mínims de matèries de modalitat cap a matèries optatives perquè **comprometria l'equitat en l'aprenentatge de les ciències i generaria diferències importants entre centres**.

5

La fusió de matèries de l'àmbit científic respon a un enfocament generalista del primer curs de Batxillerat. La recerca en didàctica de les ciències coincideix que la connexió i la transferència dels aprenentatges requereix d'una comprensió

¹ LOMLOE, Art. 6: “Con el fin de asegurar una formación común y garantizar la validez de los títulos correspondientes, el Gobierno fijará, en relación con los objetivos, competencias, contenidos y criterios de evaluación, los aspectos básicos del currículo, que constituyen las enseñanzas mínimas”

profunda del seu marc conceptual^[2]. **Un enfocament globalitzador perjudica, doncs, l'aprenentatge per a l'alumnat amb escàs bagatge científic** com ho és aquell que arriba a 1r de Batxillerat (i així es constata en els seus mals resultats a les proves estandarditzades). El mateix director de Competències i Educació de l'OCDE^[3], que assessora el Departament d'Educació i Formació Professional, s'ha mostrat partidari de prioritzar la profunditat en els aprenentatges en detriment de l'amplitud.

6

La proposta d'**incrementar la dotació horària per a les matèries de modalitat preservant el seu desplegament curricular** actual, tal com passaria a les matèries de matemàtiques o tecnologia, sí que **afavoriria l'aprofundiment en els aprenentatges** d'aquestes àrees, que fonamenten o complementen l'educació científica al Batxillerat. No és coherent aquest enfocament didàctic amb el que reben les matèries específiques de l'àmbit científic en la nova proposta de l'administració.

7

La reducció de l'oferta de matèries de modalitat que es planteja en l'itinerari científic de 1r de Batxillerat (on es passaria de 6 a 4 matèries) **implica necessàriament un augment de ràtio a les aules d'aquestes assignatures**, especialment en centres petits que no poden desdoblar-les. Es tracta de matèries on sovint cal desenvolupar competències relacionades amb la pràctica experimental i el treball de camp, que es fan difícils d'abordar en aules massificades.

8

Els continus canvis i reformes en l'organització curricular de l'educació obligatòria i el Batxillerat, particularment en l'àmbit de les ciències, impacten negativament en la tasca docent i en la qualitat educativa, la qual cosa repercuteix també en els nivells d'alfabetització científica del conjunt de la societat i en la formació de futurs professionals de l'àmbit de les ciències, en un context social on s'imposen tota mena de tesis negacionistes i pseudocientífiques. **És imprescindible que el sistema educatiu valori l'educació científica i es doti de consistència i estabilitat normativa.**

² Chin, C. and Brown, D.E. (2000), Learning in Science: A Comparison of Deep and Surface Approaches. J. Res. Sci. Teach., 37: 109-138.
[https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1098-2736\(200002\)37:2<109::AID-TEA3>3.0.CO;2-7](https://doi.org/10.1002/(SICI)1098-2736(200002)37:2<109::AID-TEA3>3.0.CO;2-7)

³ [Les receptes de l'OCDE per millorar l'educació a Catalunya en 4 anys: "Cal alinear els recursos"](#). TV3 (09/01/2025)

9

El currículum de Batxillerat a Catalunya presenta singularitats històriques respecte els de la resta de comunitats autònomes de l'estat. La separació de les disciplines científiques en les matèries de modalitat de 1r de batxillerat n'és una d'elles i és vigent des de fa més de 20 anys. **Les successives lleis educatives han normativitzat l'excepció d'una manera similar a com ho resol la LOMLOE^[4], però sembla que ara hi ha una voluntat d'atendre el requeriment del Ministeri per tal de retirar únicament aquest tret singular.** En altres situacions, també incloses al mateix requeriment i equivalents des d'un punt de vista normatiu, s'ha optat, encertadament, per preservar la singularitat pròpia del currículum català.

10

Entenem que, en el context actual, homologar directament l'organització curricular autonòmica a la normativa estatal vigent **perjudica l'aprenentatge i amenaça la qualitat educativa per a l'alumnat.** Considerem que la sintonia política que actualment existeix entre les administracions estatal i autonòmica facilita la possibilitat d'adaptar la legislació educativa a l'interès general, bé sigui incorporant la singularitat catalana o proposant una modificació del conjunt de la norma estatal.

És per tot això que la Plataforma “*Ciències en Perill*” insta, novament, el Departament d'Educació i Formació Professional a **mantenir la separació actual de les matèries de modalitat de ciències** (Biologia, Geologia i Ciències Ambientals, Física i Química), amb una dotació horària igual a la de la resta de matèries de modalitat, per tal de **garantir la qualitat i l'equitat** en l'educació científica per a l'alumnat de Catalunya. **No podem acceptar cap proposta que no millori objectivament la situació actual de les ciències al Batxillerat.**

Per tot això, seguim reclamant.

“Cada ciència, la seva matèria de modalitat”

[Manifest de “Ciències en Perill”](#)
[Informe sobre la situació de l'educació científica al batxillerat a Catalunya](#)
[Sites de “Ciències en Perill”](#)

⁴ Decret 171/22 d'ordenació dels ensenyaments de batxillerat. Disposició addicional setena. Equivalència amb determinades matèries de modalitat establertes al Reial decret 243/2022, de 5 d'abril.